

П. С. ФЕДОРЧАК (Івано-Франківськ)

Міжнародна науково-практична конференція "Українсько-польські відносини в Галичині у ХХ ст."

21—22 листопада 1996 р. в Івано-Франківську відбулася Міжнародна науково-практична конференція "Українсько-польські відносини в Галичині у ХХ ст.", організована Івано-Франківською облдержадміністрацією і Прикарпатським університетом ім. В. Стефаника. На конференції з доповідями і повідомленнями виступили 122 вчених з України і 7 — з Польщі.

Завданням конференції було обговорити з історичних і теоретичних позицій українсько-польські відносини в Галичині, обґрунтувати значення позитивного досвіду в цій галузі для Республіки Польща і суверенної України. Учасників конференції привітав голова Івано-Франківської облдержадміністрації С. Волковецький. Про сучасну Польщу розповів Надзвичайний і Повноважний посол України в цій державі П. Сардачук.

На пленарному засіданні з різних аспектів українсько-польських відносин у Галичині виступило 8 доповідачів. Акад. НАН України Я. І с а е в и ч (Львів) проголосив доповідь "Українсько-польські відносини періоду другої світової війни: сучасні інтерпретації і їх суспільний резонанс"; д-р Є у г е н і у ш К о к о (Польща) — "Далеке і близьке. Поляки й українці на початку ХХ ст."; д-р іст. наук М. К у г у т я к (Івано-Франківськ) — "Еволюція польсько-українських взаємин 20—30-х років: від конфронтації до "нормалізації"; д-р іст. наук В. С е р г і й ч у к (Київ) — "До питання про причини українсько-польських конфліктів в роки другої світової війни"; чл.-кор. АПН України Р. С к у л ь с ь к и й (Івано-Франківськ) — "Теоретико-методологічні засади перспективного розвитку українсько-польських відносин у галузі науки та освіти".

Піднята на конференції проблема обговорювалася в чотирьох секціях. По темі "Українсько-польські відносини в першій чверті ХХ ст." з повідомленнями виступили понад 30 науковців. Канд. іст. наук В. П е д и ч (Івано-Франківськ) обґрунтував важливий внесок у дослідження історії Польщі учнів М. Грушевського, канд. іст. наук Ю . М и х а й с ь к и й (Львів) проаналізував українсько-польські стосунки в Галичині на початку ХХ ст., д-р В. В е ж б е н е ц (Польща) торкнувся проблеми польсько-українського конфлікту після першої світової війни.

Виступаючи по темі "Українсько-польські відносини у міжвоєнний період", д-р іст. наук Л . З а ш к і л ь н я к , кандидати іст. наук І . Г а в р и л і в та І . П и л и п і в (Львів), аспірант В . К о м а р (Івано-Франківськ) на основі документів обґрунтували важливість спроб українсько-польського порозуміння. Д-р мед. наук С. Г е н и к на яскравих прикладах підтвердив здійснення польськими властями в Галичині геноциду і етноциду в галузі медицини.

Учасники обговорення теми "Друга світова війна і українсько-польські відносини" особливий інтерес виявили до проблеми депортації українського і польського населення. Д-р М. С и в і ц ь к и й і Р. Д р о з д (Польща), канд. іст. наук Г. Щ е р б а (Львів), безпосередні учасники тих трагічних подій Г. К е р н и ц я та А . Я д л о в с ь к и й довели, що це був несправедливий акт з боку тодішніх властей обох країн, який трагічно дозначився на долі населення Західної України і Польщі.

У виступах з проблеми "Українсько-польські культурно-мистецькі і літературні зв'язки" акад. В. К а ч к а н та акад. М. С т е л ь м а х о в и ч, канд. філософських наук М. Ф і г л е в с ь к и й (Івано-Фран-

ківськ), В. Чередредька (Польща) та інші обґрунтували шляхи культурного взаємозбагачення двох народів.

У дискусіях на пленарному засіданні і в секціях взяли участь не лише науковці, а й інші учасники конференції. Полемічна атмосфера, що панувала на конференції, допомогла науковцям об'єктивно оцінити українсько-польські відносини в минулому, наголосити на тому, що завжди зближувало і тепер повинно єднати два сусідні народи.

Підсумки конференції було підведено у формі круглого столу. Його учасники визнали роботу конференції вдалою і підкреслили необхідність далі досліджувати українсько-польські відносини, продовжувати наукову співпрацю вчених двох країн, поліпшувати взаємну інформацію щодо опублікованої літератури, здійснювати обмін думками на наступних наукових конференціях. Незважаючи на принциповий підхід, дискусії мали зважливий характер, що підтвердило прагнення обох сторін до порозуміння.

Невдовзі матеріали конференції будуть опубліковані окремим виданням.

І. М. КУЛИНИЧ (Київ)

Міжнародна наукова конференція "Російські німці: проблеми історіографії та джерелознавства"

4—9 вересня 1996 р. відбулися чергові, треті, "Анапські читання", що стали вже традиційними і які по праву можна називати конференціями дослідників історії та культури російських німців в Анапі. В них беруть участь вчені Росії, України, Казахстану та Німеччини. Й цього разу конференція відбулася завдяки фінансовій підтримці Міністерства Російської Федерації у справах національностей і федеративних відносин та Міністерства закордонних справ Німеччини. До числа її організаторів — Міжнародного союзу німецької культури та Інституту германських і східноєвропейських досліджень (Геттінген, Німеччина) — додалася цього разу створена в Анапі у 1995 р. і зареєстрована Мініюстром РФ у травні 1996 р. Міжнародна асоціація дослідників історії та культури російських німців.

Конференція мала заслухати й обговорити 34 доповіді з проблем історіографії та джерелознавства, провести дискусії з питань вдосконалення науково-інформаційного бюлетня, діяльності Асоціації, створення словника енциклопедії "Російські німці".

Оскільки всі засідання конференції були пленарними, то оргкомітет згрупував доповіді за тематичним принципом, виділивши три відносно самостійні блоки: історіографія, джерелознавство, етнографічні дослідження. Така структура відповідала головному завданню — з'ясувати ступінь вивчення проблеми історії російських німців та стан джерельної бази, намітити методологічні і методичні підходи до наявної літератури та основних видів джерел, які можуть лягти в основу сучасних досліджень.

Історіографічна тематика була репрезентована 8 доповідями — Л. В. Малиновського (Барнаул), І. М. Кулинича (Київ), В. Г. Чеботарьової (Москва), Л. П. Белковець (Новосибірськ), І. Р. Плева (Саратов), Т. В. Плахотнюк (Ставрополь), Л. П. Бургарт (Усть-Каменогорськ, Казахстан) та А. Шваба (Кельн, Німеччина). В цілому історіографічна частина виступів, як